

รายงานการประชุม
คณะกรรมการติดตามการดำเนินงานภายใต้แผนอนุรักษ์พะยูนแห่งชาติ
วันอังคารที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๕ เวลา ๐๙.๓๐ – ๑๕.๓๐ น.
ณ ห้องประชุมธารมย์ ๕ ชั้น ๓ โรงแรมธรรมรินทร์ ธนา ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

ผู้เข้าประชุม

๑. นางสาวพรศรี สุทธนารักษ์	รองอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
๒. นายสุวรรณ นันทศรุต	ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านสิ่งแวดล้อม
๓. นายอุกฤษฏ์ สดภูมินทร์	ผู้อำนวยการกองอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล
๔. นางสาวนุชา ขจรวัฒนากุล	ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
๕. นายไพฑูล แพนชัยภูมิ	ผู้อำนวยการส่วนอนุรักษ์และกำหนดมาตรการจัดการทรัพยากรทางทะเล
๖. นางสุธิดา กาญจนโอติเรกลาภ	นักวิชาการประมงชำนาญการพิเศษ
๗. นางอภาภรณ์ ศิริพรประสาร	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
๘. รศ. สพญ. นันทริกา ชันช้อย	ศูนย์วิจัยโรคสัตว์น้ำ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๙. อ. สพญ. ดร. ฐนิตา เหวตระกุล	ศูนย์วิจัยโรคสัตว์น้ำ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๑๐. ผศ. โกสินทร์ พัฒนมนี	รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง
๑๑. นายภาคภูมิ วิธานติวัฒน์	ผู้แทนมูลนิธิอานามัน
๑๒. นายสุชาติ เกตุแก่น	หัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่าหมู่เกาะลิบง
๑๓. ผศ.ดร. พรเทพ วีระวงศ์	อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง
๑๔. นายประพัฒน์ แก้วมณี	นักวิชาการประมงชำนาญการพิเศษ ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสตูล
๑๕. นางสาวสุภาพร อังคารา	นักวิชาการประมง
๑๖. นายชุตินพงศ์ พลวัฒน์	นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ ศูนย์ปฏิบัติการอุทยานแห่งชาติ
๑๗. นายธีรไฉย เพ็ชรโสม	ศูนย์ปฏิบัติการอุทยานแห่งชาติทางทะเลที่ ๓ จังหวัดตรัง
๑๘. นายอนุสรณ์ กอบชัยณรงค์	กรมประมง
๑๙. นายปยุตต์วิทย์ แก้วมูล	กรมประมง
๒๐. นายภัทรพล ลีนจี้	กรมประมง
๒๑. นายวิเชียร ชำนาญรักษ์	เขตห้ามล่าเกาะลิบง
๒๓. นายชาญชัย หยั่งดี	มูลนิธิอานามัน
๒๔. นางสาวมัทรี ทองย้อย	มูลนิธิอานามัน
๒๕. นางสาวกรวรรณ ดอกบัวตูม	มูลนิธิอานามัน
๒๖. นางสาวชไมพร จำเริญ	กองอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล
๒๗. นางสาวนรินทร์รัตน์ นิมประเสริฐ	กองอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล

เริ่มประชุม เวลา ๑๐.๐๐ น.

ดร. พรศรี สุทธนารักษ์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ประธานการประชุม กล่าวต้อนรับคณะทำงานติดตามการดำเนินงานภายใต้แผนอนุรักษ์พะยูนแห่งชาติ ซึ่งครั้งนี้เป็นการประชุมครั้งแรก หลังจากได้รับคำสั่งแต่งตั้งจากประธานคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนอนุรักษ์พะยูนแห่งชาติ

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธาน แจ้งให้ทราบถึงคณะทำงานที่แต่งตั้งขึ้นมาใหม่ตามระเบียบวาระที่ ๒

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องเพื่อทราบ

คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานติดตามการดำเนินงานภายใต้แผนอนุรักษ์พะยูนแห่งชาติ

นายไพฑูล แพนชัยภูมิ ผู้อำนวยการส่วนอนุรักษ์และกำหนดมาตรการจัดการทรัพยากรทางทะเล เลขานุการ รายงานคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานติดตามการดำเนินงานภายใต้แผนอนุรักษ์พะยูนแห่งชาติ จากการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนอนุรักษ์พะยูนแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๔ ได้เสนอให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ในวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๕ ประธานอนุกรรมการ (ดร. ปิ่นสักก์ สุรัสวดี) ลงนามแต่งตั้งคณะทำงาน โดยมีรองอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเป็นประธาน และมีคณะกรรมการประกอบไปด้วยหน่วยงานต่าง ๆ โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ ๑. ติดตามและจัดทำรายงานผลการดำเนินการขับเคลื่อนแผนอนุรักษ์พะยูนแห่งชาติ ๒. จัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนแผนอนุรักษ์พะยูนแห่งชาติ ๓. บูรณาการการทำงานของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการตามแผนอนุรักษ์พะยูนแห่งชาติ ๔. ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานแผนอนุรักษ์พะยูนแห่งชาติ

ประธาน อำนาจหน้าที่ มี ๓ หัวข้อใหญ่ คือการติดตาม และจัดทำรายงานผล ฝ่ายเลขานุการทำหน้าที่ติดตามแผน และนำเสนอให้กับคณะทำงานว่าดำเนินการไปถึงขั้นตอนใด มีแนวทางการปรับปรุงอย่างไร ประเด็นที่ ๒ มีความสำคัญคือการจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางในการขับเคลื่อนแผน ซึ่งแผนอนุรักษ์พะยูนแห่งชาติจะหมดวาระในปี นี้ ดังนั้นคณะกรรมการที่มีหน้าที่ในการขับเคลื่อนแผนอาจจะเข้าไปกว่ากำหนด ร่วมกันหาแนวทางในการปฏิบัติต่อไป ประเด็นที่ ๓ บูรณาการการทำงานเพื่อให้ดำเนินการตามแผนยึดตามแผนเป็นการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประเด็นที่ ๔ ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อพิจารณา

๓.๑ จัดทำแนวทางการดำเนินงานของคณะทำงานติดตามการดำเนินงานแผนอนุรักษ์พะยูนแห่งชาติ และ ๓.๒ ติดตามการดำเนินงานตามแผนอนุรักษ์พะยูนแห่งชาติของหน่วยงานต่าง ๆ

ประธาน การติดตามแผนในทุกหน่วยงานมีแผนในการปฏิบัติดังกล่าวเป็นที่เรียบร้อย เนื่องจากทำการขับเคลื่อนเป็นระยะเวลากว่า ๒ ปี โดยฝ่ายเลขานุการได้นำข้อมูลที่มีการขับเคลื่อนตามกรอบแผนดังกล่าว เป็นการไล่เรียงโครงการตามแผนได้ปฏิบัติไปแล้วหรือไม่

นายไพฑูล แพนชัยภูมิ แผนอนุรักษ์พะยูนแห่งชาติ เริ่มต้นตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ และสิ้นสุดในปี ๒๕๖๕ ระยะแรกเริ่มต้นกลางปี ๒๕๖๓ ซึ่งงบประมาณดำเนินการก่อนล่วงหน้าจึงได้ทำหนังสือแจ้งไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ที่อยู่ภายใต้แผนปรับแผนงานที่ได้รับงบประมาณไปดำเนินการ และนำมาอนุมัติโครงการที่อยู่ภายใต้แผน ในปี ๒๕๖๔ มีงบประมาณที่ดำเนินการตามแผนชัดเจนมากยิ่งขึ้นมาจนถึงปัจจุบัน ภายใต้

แผนกำหนดตัวชี้วัด คือ ในระยะเวลา ๓ ปี จะต้องมีพะยูนเพิ่มขึ้นจากเดิม ๒๕๐ ตัว เป็น ๒๘๐ ตัว โครงการที่ดำเนินการ ประกอบไปด้วย ๔ แผน แนวทางการดำเนินงานขับเคลื่อน และมีการแบ่งภารกิจ พื้นที่ที่มีพะยูนออกเป็น ๓ กลุ่ม โดยดูจากจำนวนพะยูน แหล่งหญ้าทะเล และสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น แผนงานที่ ๑ บริหารจัดการพื้นที่ แบ่งออกเป็น ๔ เรื่อง โดยแต่ละเรื่องประกอบด้วย

ประธาน ในพื้นที่กลุ่มที่ ๑ เป็นพื้นที่ มีประชากรของพะยูนเป็นจำนวนมาก เช่น จังหวัดตรัง ในบางพื้นที่ จังหวัดภูเก็ต จังหวัดพังงา และจังหวัดสตูล พื้นที่กลุ่มที่ ๒ ชายฝั่งทะเลตะวันออก จังหวัดตราด จังหวัดระยอง จังหวัดชลบุรี จังหวัดชุมพร และพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี พื้นที่กลุ่มที่ ๓ เป็นกลุ่มที่ยังไม่พบพะยูน แต่มีแหล่งหญ้าทะเล คือ อ่าวปัตตานี จังหวัดปัตตานี และจังหวัดนครศรีธรรมราช การแบ่งกลุ่ม แผนงานให้ฝ่ายเลขานุการทำการไล่เรียง แผนงานที่ ๑ การบริหารกลไกการจัดการ กลไกของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ประกอบไปด้วย เรื่องคณะกรรมการ ทช. ชชาติ คณะกรรมการ ทช. จังหวัด โดยในแต่ละจังหวัดมี คณะกรรมการ ทช. ของแต่ละจังหวัด โดยพยายามจะใช้กลไกดังกล่าวเป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพ และใช้กลไกนี้เป็นหลัก เนื่องจากการดำเนินงานที่สะท้อนภาคพื้น ที่ ซึ่งผลอาจจะสะท้อนออกมาได้ไม่เต็มที่ กลไกที่ ๒ คือทราบเรื่องของพะยูน และอาหารของพะยูนมากขึ้นเพียงใด แผนอนุรักษ์ พะยูนทำเรื่องของการศึกษา การวิจัย สำรวจจำนวนพะยูน อาจเป็นการดูในเรื่องทั่วไป ไม่ได้ทำการเจาะลึก ถึงพันธุศาสตร์ การแพร่พันธุ์ ซึ่งเป็นแผนที่เริ่มต้นทำ เรื่องที่ ๓ การคุ้มครอง ป้องกัน ไม่ให้มีชาวบ้านหรือ ชาวประมงเข้ามาใช้ประโยชน์ในพื้นที่เข้ามาทำร้ายหรือทำลาย ในพื้นที่ที่มีความเสื่อมโทรมของแหล่งที่อยู่อาศัยของพะยูน สะท้อนให้เห็นถึงการเสื่อมโทรมของแหล่งหญ้าทะเล ซึ่งเป็นแหล่งอาหารของพะยูน ประกอบกับการฟื้นฟูแหล่งหญ้าทะเล การมีส่วนร่วมระดับพื้นที่ นับได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากกรม ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งไม่ได้มีทรัพยากรบุคคลจำนวนมาก การมีส่วนร่วมของชุมชน บุคคลในพื้นที่ เป็นสิ่งสำคัญ โดยพยายามที่จะสร้างกลไกดังกล่าว เช่น การให้ความรู้ แนวทางการศึกษา การปฏิบัติงาน การบูรณาการร่วมกัน โดย ๕ แผนงานหลัก อยู่ภายใต้แผนอนุรักษ์พะยูนแห่งชาติ ซึ่งหน้าที่ขณะนี้คือเฝ้า ติดตาม สิ่งเฝ้าติดตามครบตามเป้าหมายหรือไม่อย่างไร และนำไปประเมินผล ว่าข้อมูลเพียงพอหรือไม่ อย่งไร

นายไพฑูล แพนชัยภูมิ แผนอนุรักษ์พะยูนได้นำเสนอแนวทางการขับเคลื่อน จากคณะอนุกรรมการแห่งชาติ โดยท่านปิ่นสักก์ สุรัสวดี ให้คำแนะนำที่มีทั้งหมดมาจัดทำเป็นกรอบแนวทาง ในการขับเคลื่อนสำหรับการติดตามงาน โดยทำการสรุปจากแผนที่นำมาดำเนินการขับเคลื่อนตามกลุ่มงาน ต่าง ๆ กรอบแนวที่จะต้องดำเนินการติดตาม นอกจากแผนงานที่เป็นลายลักษณ์อักษรแล้วยังมีโครงการ และนโยบายสำคัญที่จะต้องดำเนินการ โดยแผนและผลที่ทำการสรุป ดังนี้ ๑. กลไกการบริหารจัดการระดับ พื้นที่ โครงการ ๑.๑ รายงานแผนอนุรักษ์พะยูนแห่งชาติต่อคณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง จังหวัดเพื่อทราบ ได้ดำเนินการในจังหวัดกระบี่ และจังหวัดตรัง ๑.๒ การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ/ คณะทำงาน บริหารจัดการแผนอนุรักษ์พะยูนระดับจังหวัด ได้ดำเนินการในจังหวัดกระบี่ และจังหวัดตรัง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เป็นจุดเด่นเรื่องพะยูน ๑.๓ จัดทำแผนงานโครงการ/กิจกรรม ที่เกี่ยวกับพะยูนและหญ้าทะเล ในจังหวัดเพื่อประกอบการของงบประมาณของจังหวัด โดยได้เสนอในจังหวัดตรังได้นำไปเสนอในแผนจังหวัด เป็นที่เรียบร้อย และดำเนินการต่อในระยะที่ ๒ จังหวัดกระบี่เริ่มต้นทำแผนในปี ๒๕๖๕ ระยะเวลา ๒ เดือน ต่อมา เป็นการนำเสนอขอความเห็นชอบกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัด โดยทั้ง ๒ แผนนำเสนอ แผนงานจังหวัดและแผนงานกลุ่มจังหวัด ๑.๔ แผนงานโครงการสำคัญ โครงการแก้ไขปัญหาเครื่องมือ ประมงที่เป็นภัยคุกคามพะยูน ได้ดำเนินการในกลุ่มที่ ๑ คือจังหวัดพังงา จังหวัดกระบี่ และจังหวัดตรัง ซึ่งมีการดำเนินการแบบบูรณาการร่วมกับการบังคับใช้กฎหมาย ในพื้นที่จังหวัดตรัง และจังหวัดกระบี่ มีการ

สำรวจเครื่องมือประมงและเสนอชนิดเครื่องมือประมง ผ่านคณะกรรมการระดับประมงจังหวัดออกประกาศ เป็นเครื่องมือประมงที่ห้าม และยังมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ๒. การดำเนินการศึกษาวิจัยพะยูน และแหล่งที่อยู่อาศัย ๒.๑ สำรวจจำนวนประชากรและสถานภาพพะยูน ในทุกพื้นที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ๒.๒ สำรวจและติดตามสถานภาพแหล่งที่อยู่อาศัยของพะยูน ในทุกพื้นที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ๓. การคุ้มครอง ป้องกันและเฝ้าระวัง ๓.๑ การลาดำตระเวนเชิงคุณภาพ (Smart Patrol) ดำเนินการอย่างต่อเนื่องในพื้นที่ จังหวัดพังงา จังหวัดกระบี่ จังหวัดตรัง ซึ่งเป็นโครงการที่เริ่มดำเนินการอย่างจริงจังในเรื่องของ (Smart Patrol) ในปี ๒๕๖๔ และดำเนินการต่อเนื่องมาในปี ๒๕๖๕ โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า จังหวัดตรัง และกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ๓.๒ เพิ่มการประกาศพื้นที่คุ้มครองพะยูนและแหล่งอาศัยพะยูน (ประกาศ ม.๒๒) ได้ดำเนินการไปในส่วนของจังหวัดตรัง ประกาศพื้นที่คุ้มครองทางทะเลจังหวัดตรังยกเรื่องของพะยูนและหญ้าทะเลเป็นงานหลัก ปัจจุบันมีผลบังคับใช้เป็นที่ยอมรับ และในพื้นที่ที่มีประกาศจะต้องดำเนินการอย่างไรในส่วนที่เกี่ยวข้อง จังหวัดที่กำลังดำเนินการคือ จังหวัดพังงา ในพื้นที่เกาะยาวและพื้นที่เชื่อมโยงจังหวัดพังงาและจังหวัดกระบี่ ในพื้นที่จังหวัดกระบี่ ดำเนินการเป็นที่เรียบร้อย จะมีประกาศพื้นที่คุ้มครอง เกาะศรีบอยา นำเสนอผ่านเป็นที่เรียบร้อย ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต มีประกาศพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและพื้นที่ของ สวพ. ในครั้งต่อไปจะนำเรื่องพะยูนเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งเชิงพื้นที่ ๓.๔ แผนงานโครงการสำคัญ- โครงการจัดทำมาตรการแก้ไขปัญหาเครื่องมือประมงที่เป็นภัยคุกคามพะยูน ออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับประมงจังหวัด และกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ดำเนินการเป็นหลัก ใน ๒ พื้นที่ คือ จังหวัดตรัง และจังหวัดกระบี่ ๔. การฟื้นฟูแหล่งที่อยู่อาศัยพะยูน ๔.๑ ฟื้นฟูแหล่งหญ้าทะเลที่เสียหายโดยการมีส่วนร่วม ทำในพื้นที่ จังหวัดตรัง และจังหวัดกระบี่ โดยเฉพาะปัญหาที่มีผลกระทบจากตะกอน ดำเนินการร่วมกับหลายหน่วยงานในพื้นที่ ๔.๒ แผนงานโครงการสำคัญ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพความร่วมมือในการจัดทำมาตรการและข้อตกลงความร่วมมือเพื่อการอนุรักษ์พะยูน โดยจะปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดตรังเป็นหลัก โดยทำข้อตกลงระหว่างชุมชนที่กำลังดำเนินการอย่างต่อเนื่องลงในรายละเอียดระหว่างหน่วยงานที่จะต้องดำเนินการขับเคลื่อน ดำเนินการโดยผ่านคณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลจังหวัด ๕. การมีส่วนร่วมระดับพื้นที่ ๕.๑ เครือข่ายอนุรักษ์พะยูนและหญ้าทะเล ดำเนินการหลักในพื้นที่จังหวัดตรัง ๕.๒ ศูนย์การเรียนรู้การอนุรักษ์พะยูนและถิ่นอาศัย ดำเนินการหลักในพื้นที่จังหวัดตรัง ในแผนใหญ่กำหนดให้เกือบทุกพื้นที่รวมทั้งกลุ่ม ๑ และกลุ่ม ๒ ที่จะต้องมีศูนย์เรียนรู้ ๕.๓ แผนงานโครงการสำคัญ โครงการอบรมให้ความรู้และสร้างเครือข่ายการอนุรักษ์พะยูนและถิ่นอาศัย ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดกระบี่ จังหวัดตรัง และจังหวัดสตูล ในส่วนของการมีส่วนร่วม โครงการจัดทำหลักสูตรการศึกษาเกี่ยวกับพะยูนตามโรงเรียนรอบพื้นที่อนุรักษ์ถิ่นอาศัยของพะยูน พื้นที่นำร่อง คือจังหวัดตรัง ที่ได้หลักสูตรพะยูนและนำไปขยายผลในพื้นที่อื่น

ประธาน ให้คณะทำงานให้ความเห็น เพื่อที่จะสะท้อนหน้าที่ให้ฝ่ายเลขานุการดำเนินการติดตามการดำเนินงาน จุดสำคัญในพื้นที่จะได้ดำเนินการ และพื้นที่นำร่อง เช่น กฎหมาย การประกาศพื้นที่การทำหลักสูตรเพื่อเผยแพร่ความรู้ทำเฉพาะพื้นที่ ดังนั้นเพียงพอหรือไม่ และเป็นการแสดงให้เห็นว่าเป้าหมาย ๒๘๐ ตัว ขณะนี้ไม่ถึงตามจำนวนที่ตั้งไว้ ผลยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายจะต้องเพิ่มอย่างไรเพื่อให้เกิดผลตามเป้าหมายมากกว่าเดิม

นายอุกฤษฏ์ สดภูมินทร์ ผู้อำนวยการกองอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล กลไกการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ที่กลยุทธ์ที่ตั้งไว้ คือ แผนอนุรักษ์พะยูนแห่งชาติจะต้องเข้าไปสู่วาระของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทุกจังหวัด ดังนั้น แผนข้อ ๑.๑ จะต้องทำทุก ๕ จังหวัด ขณะนี้ มีเพียง ๒ จังหวัดทำให้เห็นว่าขั้นตอนแรกมีส่วนสำคัญ เนื่องจากนำไปสู่การเข้าวาระกรรมการจังหวัด สิ่งที่ต้องการให้ปฏิบัติต่อ คือ

แต่ละจังหวัดต้องเสนอกรรมการแต่ละจังหวัดจะต้องมีแผนเรื่องพะยูนโดยเฉพาะ และในแผนแต่ละจังหวัดจะมีกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนพะยูน นำไปสู่การปฏิบัติ ดังนั้นความก้าวหน้าจึงเกิดขึ้นเพียง ๒ จังหวัดคือจังหวัดกระบี่ และจังหวัดตรัง ซึ่งทางกรมฯ จะทำการส่งหนังสือเพื่อทวงถามฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัด ข้อสังเกตที่ ๑ จังหวัดภูเก็ต จังหวัดพังงา จังหวัดสตูลที่ยังไม่ได้ทำการเข้าประชุม เนื่องจากทางจังหวัดยังไม่ได้ทำการจัดประชุม คณะกรรมการ ทช. จังหวัด หรือเตรียมวาระเป็นที่เรียบร้อยแต่ยังไม่ได้เข้าประชุม คณะกรรมการจังหวัดมีแผนจังหวัดกระบี่ และจังหวัดตรัง โดยเริ่มจากจังหวัดตรังก่อน ทำให้เกิดแผนระดับจังหวัด ในข้อ ๑.๓ โดยจังหวัดกระบี่จะได้รับการอนุมัติจากกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัดขึ้นตอนต่อไปก็จะตามมา แผนงานในข้อ ๑.๔ การแก้ไขปัญหาเครื่องมือประมง กรมฯ ได้มอบงบประมาณไปในทุก สทช. ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญ ขณะนี้ทำไปได้ ๓ จังหวัดอีก ๒ จังหวัด ส่งงบประมาณไปแต่ไม่ได้ปฏิบัติหรือยังไม่ได้รายงาน

นายไพฑูล แพนชัยภูมิ ประเด็นแรกได้ออกคำสั่งของกรมฯ และประสานฝ่ายสำนักงานเลขานุการ ทช. ชชาติ ที่จะต้องตรวจประชุมคณะกรรมการจังหวัด จังหวัดกระบี่เริ่มต้นคล้ายจังหวัดตรังเนื่องจากกำหนดให้นำแผนพะยูนเข้า การดำเนินการเครื่องมือประมงเป็นการต่อเนื่องของหน่วยงานจังหวัดพังงา เมื่อ ๒ ปีที่แล้ว ได้ทำการสำรวจแต่ยังไม่ได้รับแจ้งข้อมูล โดยฝ่ายเลขานุการจะส่งหนังสือแจ้งอีกครั้ง เนื่องจากจะมีการตั้งงบประมาณ จะต้องทำการเก็บรายละเอียดในแต่ละโครงการ และมีโครงการใดบ้างที่มีความสำคัญแต่ไม่ได้ปฏิบัติของงบประมาณเพิ่มก็ไม่สามารถทำได้

นายอุกกฤต สดภูมินทร์ กลไกที่ ๑ เป็นตัวเริ่มต้นที่มีความสำคัญ ในข้อ ๑.๑ จึงควรที่จะทำให้ได้ เนื่องจากการนำวาระเรื่องพะยูนเข้าไปในเรื่องพิจารณา เรื่องเพื่อทราบของจังหวัดควรที่จะต้องเริ่มทำเห็นว่าตามติดตาม ประเด็นที่ ๑ สำคัญแต่ยังไม่ได้รับการดำเนินการที่ครบถ้วน

นายภาคภูมิ วิธานดิวัฒน์ ผู้แทนมูลนิธิอานามัน จากการสังเกตจังหวัดที่มีการเคลื่อนแผนพะยูนจะเป็นจังหวัดที่ ผอ. ไพฑูล แพนชัยภูมิ ไปลงมือปฏิบัติ กลไกปกติของ สทช. ไม่ค่อยมีการดำเนินการ จังหวัดกระบี่ที่เกิดการดำเนินการเนื่องจาก ผอ.ไพฑูล แพนชัยภูมิ ดำเนินการ ไม่ได้เกิดจากฝ่ายเลขานุการในพื้นที่ ดังนั้นควรจะปฏิบัติอย่างไรให้มีประสิทธิภาพในทุกจังหวัดร่วมกัน ส่งหนังสือไปย้ำเพียงอย่างเดียวอาจไม่ได้ผล อาจจะต้องเรียกประชุมเฉพาะเจาะจงว่าผู้ใดเป็นผู้รับผิดชอบ

ประธาน กล่าวว่าขณะนี้กำลังวิเคราะห์ในทุกเรื่อง เช่น เรื่องพะยูน เรื่องการกัดเซาะ เรื่องหญ้าทะเล ในทุกเรื่องที่มีการดำเนินงานที่กรม เนื่องจากกลไกเป็นส่วนที่มีความสำคัญ หากขยับไม่ได้ในทุกส่วนอาจจะช้า การดำเนินงานเป็นหน้าที่ของกรม ในการติดตามและทวงถามฝ่ายเลขานุการสรุปรายงานเสนอประธานอนุกรรมการและสั่งการ ภายในกรมจะต้องทำการหารือกัน อย่างไรก็ตามอาจจะต้องเชิญ สทช. มาประชุม ทาง กอท. หรือ สวพ. จะต้องเตรียมในส่วนข้อมูลในส่วนที่ให้ดำเนินการแต่ไม่ปฏิบัติในส่วนเครื่องมือประมงผู้แทนกรมประมงรบกวนให้ข้อมูลเพิ่มเติมหรือไม่อย่างไร

นายประพัฒน์ แก้วมณี นักวิชาการประมงชำนาญการพิเศษ ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสตูล กล่าวว่าในการแก้ไขปัญหาเครื่องมือประมง กรมประมงได้สั่งการมายังกองวิจัยพัฒนาทางทะเลในการดำเนินการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาในเรื่องเครื่องมือประมงที่มีผลกระทบต่อพะยูน ซึ่งดำเนินการเมื่อปี ๒๕๖๔ และดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาในปี ๒๕๖๕ จะเป็นการดำเนินการในแผนพะยูนแห่งชาติ ทั้ง ๑๓ แหล่ง หน่วยงานของกองวิจัยพัฒนาทางทะเล ทั้ง ๘ ศูนย์จะไปดำเนินการเกี่ยวกับการสำรวจเครื่องมือประมง และนำมาวิเคราะห์เครื่องมือที่มีผลกระทบต่อพะยูน และเป็นการประชุมเกี่ยวกับหาแนวทางและมาตรการในการลดผลกระทบ การดำเนินการจัดประชุม ในปี ๒๕๖๕ ในแต่ละศูนย์ดำเนินการขออนุมัติกับทางกรม คาดว่าจะแล้วเสร็จในช่วงต้นเดือนกันยายน

รศ. สพญ. นันทริกา ชันชื้อ กล่าวว่า การที่จะทราบว่าเครื่องมือชนิดใดมีผลกระทบต้องกำหนดอย่างไรและข้อมูลนำมาจากที่ใด ทางกรมประมงมีแนวทางการพิจารณาอย่างไร หรือร่วมมือกับ ทช. หรือข้อมูลมาจากที่ใด

นายประพัฒน์ แก้วมณี ชี้แจงว่าแนวทางในการดำเนินงานโดยให้แต่ละพื้นที่เข้าไปหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กรมประมงหรือกับทาง ทช. เขตห้ามล่าสัตว์ป่าฯ และอุทยานฯ และปรึกษาอาจารย์ที่มีส่วนรับผิดชอบ และสอบถามจากชุมชน หลังจากนั้นจะนำมาหารือแนวทาง

รศ. สพญ. นันทริกา ชันชื้อ มีข้อมูลอยู่แล้วมีเครื่องมืออะไรบ้าง

นายไพฑูล แพนชัยภูมิ ชี้แจงว่าชนิดเครื่องมือประมงที่เป็นอันตราย เป็นที่ทราบกันดีตั้งแต่แรกโดยใช้สถิติที่ไปพบ เช่น โปะน้ำตื้น อวนหรือเบ็ด ซึ่งมีชนิดหลัก ๆ จำนวน ๔-๘ ชนิด วิธีการที่ดำเนินการ คือสำรวจว่าเครื่องมือดังกล่าวมีอยู่ในพื้นที่หลัก คือ แหล่งอาศัยและแหล่งอาหารหรือไม่ วิธีการคือการสำรวจพื้นที่จริงหรือไม่ ช่วงเวลาการทำประมง สำรวจความคิดเห็นของชาวบ้าน ในบางพื้นที่เป็นการทำประมงจากพื้นที่อื่นเข้ามาในพื้นที่ ที่กล่าวมาเป็นการปฏิบัติโดยปกติ กลไกการแก้ไขปัญหาเครื่องมือประมงไปถึงระดับพื้นที่ เนื่องจากมีกรรมการประมงจังหวัด เดิม ๒ จังหวัด เนื่องจากมีการขับเคลื่อนร่วมกับคณะกรรมการประมงจังหวัดออกประกาศเครื่องมือประมง ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ตจะมีการคาบเกี่ยวการพบพะยูนในปัจจุบัน เมื่อนำเสนอคณะกรรมการจังหวัด กลไกจะต้องผ่านกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัด และจะให้ความเห็นร่วมกับกรมประมง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอกรรมการประมงจังหวัด และนำอำนาจไปประกาศต่อ

รศ. สพญ. นันทริกา ชันชื้อ ในต่างประเทศมีได้เพียงแค่นำข้อมูลว่าเสียชีวิตจากเครื่องมือประมงชนิดใด แต่จะต้องมีข้อมูลทางนิเวศวิทยาในเรื่องของทะเล เช่น ตัวอย่างร่องรอยของอวนเป็นชนิดไหน สามารถเทียบได้ว่าหากชาวประมงวางชนิดไหน การที่จะจับกุมผู้ที่กระทำผิดได้ หรือการลงโทษในการศึกษาวิจัยเป็นการสำรวจแบบเรื่อย ๆ ไม่ได้เกิดผลกระทบอะไรกับการอนุรักษ์ที่ชัดเจน จึงนำเรียนให้ทราบว่าแนวทางในการปฏิบัติอาจจะต้องชัดเจน การกระทำในรูปแบบใดที่ระบุว่าเป็นการกระทำผิดเนื่องจากระยะเวลาที่ผ่านมา ยังไม่มีผู้ใดที่ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย จึงควรที่จะดำเนินการร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือผู้ที่มีอำนาจ เพื่อที่จะดำเนินการโดยแท้จริง

ผศ. ดร. พรเทพ วิรัชวงศ์ เรื่องเกี่ยวเนื่องกับพะยูนโดยตรง อาจไม่ใช่เครื่องมือประมง แต่เป็นเรื่องของการใช้เรือประมงในการท่องเที่ยวและไล่ต้อนพะยูน จึงควรที่จะมีมาตรการที่ชัดเจนในการปฏิบัติโดยไม่ใช้เรือเข้าไปรบกวนในบริเวณเกาะลิบง แหล่งหญ้าทะเล คือ แหล่งอาหารพะยูน และพบร่องรอยการกินหญ้าทะเลที่ชัดเจนและเป็นจุดประจำที่พะยูนเข้ามา เมื่อชาวประมงจัดการท่องเที่ยวโดยเฉพาะเรือนำเที่ยวในต่างพื้นที่ไล่เพื่อที่จะชมพะยูน ทำให้เกิดผลเสียต่อพะยูน หรือเป็นการรบกวนและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้ยากขึ้น จึงควรที่จะกำหนดมาตรการอย่างชัดเจน

นายภาคภูมิ วิธานศิริวัฒน์ เครื่องมือประมงควรให้ความรู้แก่ชุมชน ชาวบ้านทราบว่าเครื่องมือประมงชนิดใดที่เป็นอันตรายต่อพะยูน ซึ่งจะพิจารณาขนาดตาอวน ความแข็งแรงของอวน หากติดตัวพะยูนสามารถสลัดตัวหลุดได้ ชุมชนที่อยู่ในแหล่งอาศัยของพะยูนจะทราบในหลักเกณฑ์ ยังคงเหลือชุมชนด้านนอกที่ยังไม่ทราบในการปฏิบัติ ในการใช้กฎหมายเข้ามาจับกุมเป็นไปได้อ่อนข้างยาก เนื่องจากการวางเครื่องมือประมงอยู่ใต้น้ำ ไม่ทราบการวาง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหมู่เกาะลิบงใช้วิธีการตรวจอวน และเก็บอวนให้เจ้าของมาแสดงตัว ใช้กระบวนการดังกล่าวทำให้สามารถช่วยได้ หากเกาะลิบงใช้กระบวนการดังกล่าวก็จะสามารถลดอัตราการตายของพะยูน ในส่วนของเครื่องมือประมงในการออกประกาศจังหวัดกระป๋องคำสั่งเป็นเวลาหลายปี ของจังหวัดตรังผ่านมติจังหวัด โดยทั้ง ๒ จังหวัด ได้มีการ

หาเรือเป็นที่เรียบร้อย การแล่นเรือ เห็นด้วยกับอาจารย์พรเทพ วิรัชวงศ์ และเพิ่มเติมในส่วนของ Speed Boat ในการกำหนดมาตรการ

นายอุกฤษฏ์ สดภูมินทร์ ในส่วนของเรือประกาศมาตรา ๒๒ ของจังหวัดตรังประกาศ ณ วันที่ ๑๙ กรกฎาคม โดยจะมีข้อกำหนดในเรื่องของความเร็วเรือ โดยจะต้องกำหนดรายละเอียดก่อนประกาศใช้ เป็นต้นแบบในการนำไปใช้ในพื้นที่ยื่น มาตรา ๒๒ ของจังหวัดตรังมีหลายประเด็นที่จะต้องดำเนินการทำระเบียบย่อย เรื่องใดที่ควรปฏิบัติต่อไป รวมทั้งการจัดโซน และการเดินเรือ

นายไพฑูล แพนชัยภูมิ การบังคับใช้กฎหมายในบางเครื่องมือห้ามชัดเจนโดยกฎหมาย หลังจากที่มีประกาศ ชาวประมงยกเลิกอย่างเห็นได้ชัด แต่บุคคลภายนอกเข้ามาใช้ในพื้นที่จึงต้องทำการสำรวจใหม่ว่าเครื่องมือดังกล่าวส่งผลต่อพะยูนหรือไม่ เดิมพื้นที่แหล่งหญ้าทะเลประกาศพื้นที่ที่ส่งผลกระทบต่อแหล่งหญ้าทะเล ในแต่ละจังหวัดมีประกาศห้ามเครื่องมือประมงแต่ละชนิด และเงื่อนไขจะต้องทำการสำรวจว่ามีจำนวนพะยูนเข้ามาในพื้นที่จำนวนกี่ตัว ซึ่งเชื่อมโยงเกี่ยวกับการแก้ประกาศคำขอ

นางสาวสุภาพร อังคารา เครื่องมือที่เป็นอันตรายต่อพะยูน สัตวแพทย์ชั้นสูตรซากพะยูน หรือโลมา สันนิษฐานสาเหตุการตาย ๓ ประเด็น ดังนี้ ๑. กิจกรรมของมนุษย์ ๒. ธรรมชาติ ๓. อื่น ๆ จึงเป็นปัญหาที่ค่อนข้างยากในการระบุสาเหตุการตาย ไม่ทราบว่าเกิดจากเครื่องมือประมงชนิดใด

นางสุนณา ขจรวัฒนากุล ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กล่าวถึงสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าการติดเครื่องมือประมงมาจากเครื่องมือชนิดใด เป็นผลสืบเนื่องมาจาก MMPA ทช. และกรมประมง มีประเด็นหารือร่วมกัน ประเด็นสำคัญ ณ ขณะนี้คือการหาหลักสูตรฝึกรวมที่จะทำให้การชันสูตรสามารถชี้ได้ว่าบาดแผลเกิดจากเครื่องมือชนิดใด เนื่องจากร่องรอยพบเห็นบริเวณผิวหนัง ไม่เห็นเครื่องมือที่ติด ซึ่งเป็นร่องรอยชัดเจน แต่ไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นเครื่องมือชนิดใด ซึ่งข้อมูลชนิดของเครื่องมือประมงจะต้องกรอกลงใน MMPA ที่สหรัฐอเมริกาตั้งขึ้น จึงเป็นปัญหาหลัก

รศ. สพญ. นันทริกา ชันซื่อ เห็นด้วยในประเด็นการติดเครื่องมือประมง อาจไม่ได้มีสาเหตุการตายจากเครื่องมือประมง ยกตัวอย่างเหตุการณ์ พะยูนติดเครื่องมือประมงแต่ไม่เสียชีวิตด้วยเครื่องมือประมงสามารถหลุดออกมาได้ แต่น้ำเข้าปอด และตายด้วยการติดเชื้อ และประเมินด้วยการผ่าซากว่าสาเหตุการตายเกิดจากการติดเชื้อตาย การประเมินด้วยเครื่องมือประมงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องชี้แจงว่าเป็นชนิดใด สามารถประเมินได้เบื้องต้น การสำรวจนับว่าเป็นสิ่งสำคัญจึงควรที่จะกำหนดพื้นที่อนุรักษ์อย่างเข้มงวด ห้ามเครื่องมือประมงทั้งหมด การกำหนดสาเหตุการตายเป็นไปได้ค่อนข้างยากจะต้องใช้ความชำนาญเป็นอย่างสูงในการระบุสาเหตุการตาย การระบุเครื่องมือประมงทาง กรม ทช. จึงควรที่จะจัดให้ชาวต่างชาติช่วยทำหลักสูตรให้เจ้าหน้าที่และชุมชนได้เรียนรู้

นางสุนณา ขจรวัฒนากุล โครงการที่จะจัดฝึกรวมในโครงการดังกล่าวได้ทำการจัดของงบประมาณในส่วนของงบกลาง MMPA แต่เนื่องด้วยงบประมาณโดนตัดจึงทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้ ในการประชุมนโยบายประมงชาติ ผู้ทรงคุณวุฒิชี้แจงสำเป็นเรื่องที่สำคัญควรที่จะเริ่มดำเนินการก่อนเมื่อผ่านกระบวนการงบประมาณไม่ได้ ในการเชิญวิทยากรชาวต่างชาติใช้งบประมาณค่อนข้างสูง

ประธาน การแก้ไขปัญหาเครื่องมือประมงที่เป็นภัยคุกคามต่อพะยูนประมงพื้นที่อาจยังไม่ได้ดำเนินการที่มีความคืบหน้า ยังไม่บรรลุถึงจุดสำคัญในการแก้ไขปัญหา กรมประมงมีแนวทางอย่างอื่นอีกหรือไม่ที่นอกเหนือจากการทำแผน จำนวนพะยูนตามเป้าหมายจำนวน ๒๘๐ ตัวแต่ปัจจุบันมีเพียง ๒๖๑ ตัว ซึ่งจำนวนพะยูนไม่เพิ่มขึ้น จึงหาแนวทางไปการปฏิบัติอย่างไรให้เป็นไปตามเป้าหมาย และอัตราการตายลดลง

รศ.สพญ.นันทริกา ชันชื้อ กรมประมงได้รับงบประมาณของ MMPA ในการลดผลกระทบของเครื่องมือประมงในพื้นที่พะยูนของจังหวัดตรัง ซึ่งเป็นโครงการเฉพาะ

นายประพัฒน์ แก้วมณี โครงการได้รับมาดำเนินการที่เกาะลิบง โครงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการปรับเปลี่ยนเครื่องมือประมงด้วยวิธีการประมงเพื่อป้องกันสัตว์ทะเลเสี่ยงลูกด้วยนมเป็นการเปลี่ยนสีเชือกของลอบ ลอบกู่ที่ใช้สีเชือกที่ต่างกัน ลดระยะเวลาการทำประมง

รศ. สพญ. นันทริกา ชันชื้อ มีโอกาสเป็นไปได้หรือไม่ ระบุในแผนที่แต่ละบ้านได้ทำการวางเครื่องมือในตำแหน่งใด และเป็นเครื่องมือชนิดใด เนื่องจากในชุมชนทำประมงจำนวนไม่มาก การหาข้อมูลจะสะดวก และทำให้ทราบสาเหตุของปัญหา เมื่อมีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอจะสามารถส่งข้อมูลในแต่ละส่วนได้ และสามารถดำเนินการได้สะดวกกว่าการนั่งเรือ

นายประพัฒน์ แก้วมณี จากข้อมูลที่ได้ทำการชี้แจง กรมประมงไม่ได้งบประมาณโดยดำเนินการสำรวจโดยปกติ ในปีนี้ใช้งบประมาณกลางได้มาในลักษณะกระชั้นชิด ระบบสำรวจชุมชนชายฝั่งสอบถามเครื่องมือประมงและนำมาระบุในแผนที่

รศ. สพญ. นันทริกา ชันชื้อ ในการปฏิบัติไม่มีความจำเป็นที่จะใช้งบประมาณ สามารถทำได้โดยขอความร่วมมือกับทางผู้ใหญ่บ้าน หรือข้อมูลที่ได้รับโดยการกำหนดจุด กรมประมงปฏิบัติโดยการสุ่มตรวจในส่วนต่าง ๆ ว่าถูกต้องหรือไม่ และใช้ระยะเวลาในการปฏิบัติไม่นาน

นายภาคภูมิ วิธานไตรวัฒน์ กรมประมงมีคณะกรรมการประมงจังหวัดสามารถออกประกาศจังหวัด กำหนดเครื่องมือที่เป็นอันตรายต่อพะยูนได้ กล่าวคือเครื่องมือ วิธีการทำ พื้นที่ที่ทำ หากเป็นพื้นที่หญ้าทะเลในแนวน้ำตื้นที่มีหญ้าทะเลขึ้นจึงควรที่จะหยุดทำ หากเป็นน้ำลึกอวนสามารถทำได้ อวนหากอยู่ในน้ำตื้นเป็นอันตรายต่อพะยูน หากอยู่ในน้ำลึกไม่เป็นอันตรายต่อพะยูน การวางอวนวางแล้วเก็บไม่เป็นอันตรายต่อพะยูน วางแล้วไม่เก็บเป็นอันตรายต่อพะยูน สามารถกำหนดได้ว่าในบริเวณใดสามารถวางอวนชนิดไหนได้ ลอบปูมีผลกระทบต่อพะยูนหากประกาศว่าห้ามวางลอบปูในทะเลตรังก็จะส่งผลกระทบต่อชาวประมง ในส่วนของเครื่องมือที่ส่งผลกระทบต่อพะยูนชาวประมงสามารถเข้าใจได้

นายไพฑูล แพนชัยภูมิ จากสถิติเครื่องมือประมงในบางพื้นที่บางชนิดไม่จำเป็นที่จะต้องใช้กฎหมาย ในปี ๒๕๖๖ จะมีการตั้งงบประมาณในการปรับเปลี่ยนเครื่องมือประมง สาเหตุของการสำรวจให้ครบเนื่องจากในบางเรื่องไม่มีความจำเป็นที่จะนำกฎหมายเข้ามาใช้ ในบางพื้นที่ที่ไม่สามารถเปลี่ยนเครื่องมือประมง จะทำการซื้อเครื่องมือประมง จังหวัดตรังและจังหวัดกระบี่มีโครงการที่จะนำเรื่องเข้าสู่องค์การบริหารส่วนจังหวัด

นายภาคภูมิ วิธานไตรวัฒน์ กรม ทช. มีองค์ความรู้เรื่องเครื่องมือประมง ควรขยายข้อมูลให้กับทางกรมประมงเพื่อให้แต่ละจังหวัดกำหนดแนวทางในการปฏิบัติ

ผศ.ดร.พรเทพ วิรัชวงศ์ เครื่องมือประมงกำหนดเฉพาะจุดที่มีความสำคัญ เนื่องจากมีข้อมูลที่ชัดเจนว่าพื้นที่เป็นเส้นทางของพะยูนมาหากินในปริมาณมาก กำหนดเป็นพื้นที่อนุรักษ์เพียงพื้นที่ดังกล่าวแบบเฉพาะเจาะจงของการใช้เครื่องมือ และเกิดประสิทธิภาพต่อจำนวนพะยูนมากขึ้น

นายธีรไนย เพ็ชรโสม อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมกำหนดเขตหวงห้าม จุดแหลมหยงหล้า อ่าวขาม เกาะมุกด์ ซึ่งเป็นบริเวณแหล่งหญ้าทะเลที่มีความสำคัญและสมบูรณ์

นายอุกกฤต สตฤมรินทร์ รบกวนขอข้อมูลดังกล่าว เนื่องจากกฎหมายมาตรา ๒๒ สามารถครอบคลุมในพื้นที่บางส่วนของส่วนอนุรักษ์มิได้ครอบคลุมทั้งหมด จะได้นำข้อมูลมาประกอบกันและหาจุดเชื่อมโยง

นายธีรไฉย เพ็ชรโสม ลำดับขั้นตอนของการจัดทำแผนอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมกำหนดเขตและจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้ทำการจัดประชุมไปแล้วได้เชิญผู้แทนจากกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเข้าร่วมประชุม หลังจากการประชุมเสร็จสิ้น และปรับแก้เป็นที่เรียบร้อยแล้วจะทำการนำเสนอไปยังสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๕ และนำเสนอท่าอธิบดีเห็นชอบในแต่ละสำนักอุทยานแห่งชาติ

นายสุชาติ เกตุแก่น การจัดทำแผนอนุรักษ์และคุ้มครองแบ่งพื้นที่ในส่วนของพื้นที่ที่ได้รับการคุ้มครองเป็นพิเศษ ในการจัดทำแผนยังเป็นฉบับร่าง แต่ได้รับความร่วมมือจากผู้นำชุมชนในพื้นที่กลุ่มอนุรักษ์ กลุ่มอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง และแผนขณะนี้ได้รับการประชุมร่วมกัน และนำฉบับร่างเสนอให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พิจารณาหากการพิจารณาเหมาะสมดำเนินการปฏิบัติในส่วนของพื้นที่ต่อไป

นายไพฑูล แพนชัยภูมิ ประชุมอนุกรรมการพะยูนจังหวัดตรัง ในการประชุมจะมีการดำเนินการติดตามงาน ซึ่งเป้าหมายที่กล่าวว่ามีได้ปรากฏผลการดำเนินงาน โดยฝ่ายเลขานุการจะทำการรวบรวมข้อมูลมาใส่ในแผนชาติ

นางสุมนา ขจรวัฒนากุล การดำเนินการศึกษาวิจัยและแหล่งที่อยู่อาศัยพื้นที่หลักคือ ศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทะเลอันดามันตอนล่าง และศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทะเลอันดามันตอนบน ภาพรวมในปี ๒๕๖๔ ที่ได้ทำการสำรวจเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ๑๓ แหล่งพื้นที่พะยูนประเมินได้จำนวน ๒๖๑ ตัว ประชากรพะยูนที่ใหญ่ที่สุดอยู่ในพื้นที่จังหวัดตรัง จำนวน ๑๗๑ ตัว เกาะพระทองจำนวน ๖๕ ตัว อ่าวพังงา จำนวน ๑๕ ตัว เกาะศรีบอยา จำนวน ๑๘ ตัว จังหวัดสตูล จำนวน ๑๐ ตัว ในปี ๒๕๖๕ มีการสำรวจโดยใช้เครื่องบินปีกตรึง ๒ ที่นั่ง พื้นที่สำรวจคือเกาะลิบง เกาะมุกด์ จังหวัดตรัง ควบคุมพื้นที่ ๑๖๘ ตารางกิโลเมตร พบพะยูน ๑๔๐-๑๗๐ ตัว คู่แม่ลูก ๑๔-๒๐ คู่ เป็นค่าเฉลี่ยเนื่องจากเมื่อถ่ายภาพจำเป็นที่จะต้องจำแนกโดยละเอียดอีกครั้ง พื้นที่ที่ ๒ ที่มีการบินสำรวจคือเกาะปู เกาะศรีบอยา อ่าวน้ำเมา และพื้นที่ใกล้เคียงของจังหวัดกระบี่ ครอบคลุมพื้นที่ ๓๖๕ ตารางกิโลเมตร พบพะยูน ประมาณ ๓๕ ตัว คู่แม่ลูก จำนวน ๗ คู่ พื้นที่ที่ ๓ อ่าวปากคลองจังหวัดภูเก็ต เกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา ครอบคลุม ๑๘๕ ตารางกิโลเมตร ไม่พบพะยูนในการสำรวจในบางพื้นที่ที่ทำการบินสำรวจ จะทำการสำรวจโดย UAV อีกครั้งหนึ่ง และมีการสำรวจรอยกินหญ้าของพะยูน พบกว่าบริเวณอ่าวปากคลอง จังหวัดภูเก็ต ไม่พบตัวพะยูนแต่พบรอยกินหญ้าประมาณ ๒๐ รอย ทั้งรอยเก่าและรอยใหม่ ความกว้างของรอย ประมาณ ๑๓-๑๕ เซนติเมตร ความยาวเฉลี่ยประมาณ ๘ เมตร พื้นที่เกาะช้าง อ่าวบางเลน จังหวัดระนอง เกาะพระทอง จังหวัดพังงาที่ได้ทำการสำรวจ การตรวจสอบสุขภาพพะยูนพื้นที่ดำเนินการสำรวจคือเกาะปู เกาะศรีบอยา อ่าวน้ำเมา เกาะไม้เค็มจังหวัดกระบี่ พื้นที่เกาะลิบง เกาะมุกด์ จังหวัดตรัง ใน ๒ พื้นที่การประเมินสุขภาพโดยรวมจากการบินสำรวจ ไม่พบ พฤติกรรมที่แสดงถึงการบาดเจ็บ และไม่พบแผลของพะยูนในตัวที่พบ ข้อมูลในปี ๒๕๖๕ ยังอยู่ในขั้นตอนการประมวลผล

ประธาน ข้อมูลที่ได้รับจากศูนย์วิจัยเป็นข้อมูลที่ค่อนข้างชัดเจน แนวโน้มเป็นอย่างไร เข้าใกล้เป้าหมายหรือไม่อย่างไร

นางสุมนา ขจรวัฒนากุล จากการประเมินเบื้องต้นจำนวนพะยูนประมาณ ๒๖๓ ตัว การเข้าเป้าหมายจำนวน ๒๘๐ ตัว เงื่อนไขแผนพะยูนชาติ ๒๘๐ ตัว โดยมีแผนและงบประมาณต่าง ๆ ซึ่งในทางปฏิบัติใช้งบประมาณปกติทั้งสิ้น ดังนั้นในการปฏิบัติจึงทำตามกรอบงบประมาณและปริมาณคนที่มี

ประธาน เมื่อระบุว่าเป็นแผนชาติ จึงควรที่จะมีสรรพกำลังในการทำงานให้บรรลุตามเป้าหมาย

รศ. สพญ. นันทริกา ชันชื้อ จากการนำเสนอ พบคู่แม่ลูก จำนวนร้อยละ ๒๐ ทุกฝูง หมายถึง ในจำนวนพะยูน ๒๖๓ ตัว ในระยะเวลา ๒-๓ ปีอาจจะเกิดพะยูน จำนวน ๕๐ ตัว

นางสุนมา ขจรวัฒนากุล การเกยตื้นของพะยูน เฉลี่ย ๑๘ ตัว ในปี ๒๕๖๔ จำนวน ๒๘ ตัว

นายวิเชียร ชำนุรักษ์ การตายของพะยูนในเขตเกาะลิบง องค์กรประกอบที่ทำให้พะยูนเกยตื้น เกิดจากสาเหตุจากอวนมากที่สุด ในระยะหลังเกิดจากกระเบนแทงท้อง เนื่องจากพะยูนหากินบนพื้นดิน การเพิ่มจำนวนของพะยูนในพื้นที่ คือการลดการตาย แนวทางการปฏิบัติมาจากการท่องเที่ยว เครื่องมือประมงในพื้นที่ที่จะต้องดำเนินการ อัตราการตายและอัตราการเกิดไม่สมดุลกัน จึงควรที่จะลดอัตราการตาย

ประธาน จากการพยากรณ์ของ รศ.สพญ. นันทริกา ชันชื้อ พบคู่แม่ลูกจำนวนร้อยละ ๒๐ ทุกฝูง พบว่าในอนาคตจะมีพะยูนเพิ่มมากขึ้น

รศ. สพญ. นันทริกา ชันชื้อ เสนอว่า ๑. อย่าให้พะยูนตายมากขึ้น ๒. ยกตัวอย่างงานวิจัยของประเทศอเมริกา ได้นำสัตว์มาศึกษาโดยนำมาเลี้ยงเพื่อเฝ้าดูพฤติกรรม ซึ่งพบว่าปัจจัยการรอดชีวิต มาจากระบบนิเวศของสัตว์ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ขอความอนุเคราะห์จากกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งขอซากสดของพะยูน รังไข่ สเปิร์ม เพื่อนำไปเก็บรักษาและศึกษาต่อไป แต่ด้วยกระบวนการเก็บและเจ้าหน้าที่ยังไม่มีความพร้อมจึงไม่สามารถศึกษาวิจัยเกี่ยวพะยูนได้

ประธาน ในเรื่องการคุ้มครองป้องกัน เฝ้าระวัง

นายอุกกฤต สดภูมินทร์ ชี้แจงว่า ข้อ ๓.๑ Smart marine Patrol อยากให้ทำทุกจังหวัด แต่ด้วยข้อจำกัดของงบประมาณ จึงทำได้เพียงตามแผนการดำเนินงาน ในพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ ภูเก็ต พังงา กระบี่ และตรัง ทำให้ไม่เป็นไปตามแผนการดำเนินงานซึ่งพื้นที่ภูเก็ตมุ่งเป้าหมายเฉพาะพื้นที่เกาะราชาใหญ่ หัวข้อ ๓.๒ ข้อมูลยังไม่ครบถ้วน ในพื้นที่จังหวัดกระบี่มีการจัดทำ ม.๒๒ ที่เกาะศรีบอยา และเกาะสาหร่าย

นายไพฑูล แพนชัยภูมิ จากการประชุมคณะทำงานระบบนิเวศน์ของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งการจัดทำมาตรา ๒๒ ภายใต้ พ.ร.บ. ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘ ในพื้นที่เกาะสาหร่าย ยังไม่ได้ใส่รายละเอียดเรื่องพะยูน ซึ่งยังสามารถเพิ่มเกณฑ์ข้อห้ามเข้าไปเนื้อหาได้

ประธาน สอบถามว่าอุทยานแห่งชาติมีการจัดทำมาตรการคุ้มครองและป้องกันพะยูน และแหล่งหญ้าทะเลหรือไม่

นายชุตติพงศ์ พลวัฒน์ เจ้าหน้าที่อุทยานมีการลาดตระเวนเป็นประจำ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตราและตะรุเตา จังหวัดสตูล และในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเกาะลันตาจังหวัดภูเก็ต

นายไพฑูล แพนชัยภูมิ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ขอทำหนังสือเพื่อขอข้อมูลเนื่องจากโครงการขับเคลื่อนแผนอนุรักษ์พะยูนแห่งชาติ ในจังหวัดสตูลยังไม่มีคณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งระดับจังหวัด ยังขาดตัวเชื่อมในการนำเสนอแผนงาน จึงขอข้อมูลเพื่อนำเสนอในแผนปี ๒๕๖๖ และในพื้นที่ที่ยังไม่มี Smart marine Patrol แต่จะให้เป็นพื้นที่ Hotspot เพื่อปรับแผนการดำเนินงานและงบประมาณในการสนับสนุนจุดที่เป็น Hotspot

ประธาน การฟื้นฟูแหล่งอาศัยพะยูนโดยการมีส่วนร่วม เป็นอีกประเด็นใหญ่ที่สำคัญเรื่อง การประกอบอาชีพประมงด้วยเครื่องมือลอบ ซึ่งจะต้องมีการกำหนดจุดและให้ความรู้กับชุมชนที่ทำการประมงด้วยลอบ ข้อ ๕.๑ การสร้างเครือข่ายชุมชน ได้มีการตั้งคณะทำงานที่เป็นชาวบ้านในระดับพื้นที่

ร่วมกันอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งหญ้าทะเล และจัดตั้งชุดเฉพาะกิจในการลาดตระเวนร่วมกับเจ้าหน้าที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหมู่เกาะลิบง

นายภาคภูมิ วิธานดิรวัฒน์ รายงานว่า ได้มีการทำงานโดยการมีส่วนร่วมกับเขตห้ามล่าสัตว์ป่าหมู่เกาะลิบง ชาวบ้านตั้งเป็นหน่วยเฉพาะกิจเพื่อช่วยกันดูแลทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ชาวบ้านพร้อมช่วยลาดตระเวนตอนกลางคืนแต่มีข้อจำกัดเรื่องค่าน้ำมันเรือ แต่ช่วยเท่าที่ช่วยได้ ซึ่งชาวตรังกว่า ๒๐๐ คน ยินดีอาสาเข้าร่วมการลาดตระเวน ในอดีตกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจะมีประชุมวางแผนงานกิจกรรมระดับชุมชนและติดตามงานร่วมกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ และมีงบประมาณสนับสนุนบางส่วน แต่ได้ขาดความร่วมมือในระยะ ๔ ปีที่ผ่านมา

ประธาน ชี้แจงว่าเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ ทำให้โดนตัดงบประมาณในการจัดประชุม สัมมนา และเปลี่ยนเป็นรูปแบบออนไลน์แทนจึงไม่ได้เข้าไปส่งเสริมชุมชน ทำให้ทำงานได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ ตามแผนงานได้มีการแบ่งเป็น ๓ กลุ่ม กลุ่มที่ ๑ พื้นที่เป้าหมาย ๕ จังหวัด ได้มีการจัดทำแผนการดำเนินงานและวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน รวมทั้งงบประมาณที่ใช้ โดยจะต้องนำข้อมูลของอุทยานมาเพิ่มเติม กลุ่มที่ ๒ และกลุ่มที่ ๓ มีลักษณะคล้ายกัน ไม่ค่อยมีประเด็นและมีแผนการดำเนินงานที่น้อยกว่า

มติที่ประชุม มอบฝ่ายเลขานุการรับข้อสังเกตที่ประชุมเพื่อนำไปวิเคราะห์ในการจัดทำแผนอนุรักษ์พะยูนแห่งชาติในระยะที่ ๒

เรื่องที่ ๓.๓ ติดตามการแก้ไขปัญหา กรณีแหล่งหญ้าทะเลได้รับผลกระทบจากตะกอนในพื้นที่จังหวัดตรัง

นายไพฑูล แพนชัยภูมิ การประชุมครั้งนี้เป็นการติดตามงานที่ได้รับมอบหมาย เรื่องผลกระทบและการแก้ไขปัญหาการตกตะกอนของทรายในพื้นที่แหล่งหญ้าทะเล จังหวัดตรัง

นางสุนณา ขจรวัฒนากุล การติดตามผลกระทบจากตะกอน ได้รายงานในที่ประชุม คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนแผนอนุรักษ์พะยูนแห่งชาติไปแล้ว จึงขอให้ศูนย์วิจัยฯ รายงานอีกครั้ง

นางสาวสุภาพร อังคารา ประเด็นความเสื่อมโทรมของหญ้าทะเลในพื้นที่เขตห้ามล่าฯ อ่าวทุ่งจีน พบว่ามีตะกอนทรายเพิ่มมากขึ้น ทำให้หญ้าทะเลต้องฝังแห้งมากขึ้น เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงร่องน้ำในพื้นที่ สรุปลงโดยย่อการเปลี่ยนแปลงภาคพื้นทะเลจากโคลนปนทราย เป็นทรายนปนโคลน ซึ่งเพิ่มขึ้นในบริเวณอ่าวทุ่งจีน เกาะลิบง โดยเกิดจากธรรมชาติและกิจกรรมของมนุษย์ ซึ่งทำให้หญ้าทะเลเสื่อมโทรมและตาย โดยเฉพาะหญ้าคาทะเล และทำให้หญ้าทะเลชนิดอื่นฟื้นขึ้นมาแทนที่ เช่น หญ้าใบมะกรูด หญ้าชะเงาใบมน หญ้าชะเงาเต่าในบริเวณที่เป็นพื้นทรายนั้น ส่วนหญ้าคาทะเลเสื่อมโทรมลง แต่ส่วนหนึ่งจะมีต้นอ่อนที่แตกจากเหง้าเดิม งานต่อไปคือการวิเคราะห์ตะกอนดิน โดยศึกษาอนุภาคตะกอนดิน ออกแกนิก เมเตอร์ โลหะหนัก และยากำจัดวัชพืช ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ปกติตามมาตรฐานของกรมควบคุมมลพิษ การประเมินสถานภาพหญ้าทะเลบริเวณอ่าวทุ่งจีน โดยใช้โดรนบินสำรวจเปรียบเทียบแปลงในแต่ละฤดู เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงในแต่ละฤดูกาล และนำมาเลือกพื้นที่ในการฟื้นฟูอีกครั้งหนึ่ง โดยประมวลผลร่วมกับอาจารย์พรเทพ วิรัชวงศ์

ผศ.ดร.พรเทพ วิรัชวงศ์ จากข้อร้องเรียนเรื่องการตายของหญ้าทะเล มทร. จึงเข้าไปประเมินสถานภาพหญ้าทะเล ตามข้อมูล ปี ๒๕๖๔ พบแหล่งหญ้าทะเลประมาณ ๑๒,๐๐๐ ไร่ พื้นที่ที่เสื่อมโทรม หญ้าคาทะเลจะขึ้นบริเวณที่มีน้ำลึก ช่วงน้ำขึ้นน้ำลง หรือลักษณะของแอ่งน้ำ แต่พอมีตะกอนทราย ทำให้หญ้าทะเลมีส่วนที่ตายไปประมาณ ๑๑% แหล่งหญ้าทะเลทั้งหมดยาวบริเวณเขตห้ามล่าฯ ประมาณ

๕,๐๐๐ ไร่สำรวจโดยลงพื้นที่ทำการประเมิน ความยาวประมาณ ๖๐-๑๐๐ ซม. เป็นพื้นที่ที่มีน้ำขัง ถือเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ แอวกแหลมจุกุ้ยมีบริเวณแหล่งหญ้าทะเลที่กว้างมาก เป็นพื้นที่ทรายและทรายแห้งมาก อากาศเริ่มต้นตอนประเมินคือหญ้าคาทะเลใบขาด ถ้าปริมาณการตากแห้งมากถึงจุดหนึ่ง หญ้าทะเลขนาดเล็กก็จะตาย มีทฤษฎีเสนอว่าให้ปล่อยไว้แต่เมื่อไปติดตามผลยังพบว่าหญ้าคาทะเลยังมีใบขาดและสั้น แต่หญ้าทะเลขนาดเล็กยังสามารถขึ้นได้อยู่ถ้ามีน้ำเพียงเล็กน้อย หญ้าคาทะเลถ้ามีน้ำเล็กน้อยก็ยังคงเติบโตขึ้นได้จากการศึกษาโดยรวมเปลือกหอยจากร้านค้า ร้านอาหาร เริ่มจากชุดหลุมบริเวณที่จะฟื้นฟู ชุดลึกประมาณ ๑๐ ซม. นำเปลือกหอยไปวางไว้ในหลุมแล้วกลบทรายทับจะทำให้พื้นที่ทรายมีรูพรุนมากขึ้น แม้ด้านบนจะแห้ง แต่ด้านล่างจะกลายเป็นแอ่งน้ำ จากการศึกษาพบว่าประมาณ ๓๐ วันหญ้าคาทะเลจะมีความยาวเพิ่มมากขึ้นมีความสดมากขึ้น ยาวขึ้นประมาณ ๒๐ ซม. โดยวางหมุดถาวรไว้เพื่อสำหรับติดตามความยาวหญ้าคาทะเล จากเดิม๙-๑๐ ซม. เป็น ๑๔-๑๕ ซม. ความยาวใบที่เพิ่มขึ้นคิดเป็น ๔๐-๖๗% เนื่องจากมีพื้นที่เสื่อมโทรมจำนวนมาก จึงทำการศึกษาเป็นบางจุดที่สามารถทำได้ง่ายจุดที่ใกล้แหล่งน้ำ มีน้ำไหลลง หรือจุดที่เป็นแอ่งน้ำ จะฟื้นฟูได้ไวกว่าพื้นที่ที่เป็นสันทราย

ผศ. โกสินทร์ พัฒนมนี ชากพะยูนที่พบแต่ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ต่อได้ อาจจะต่อระดมจัดทำแผนงานเพื่อให้สามารถเก็บชากพะยูนและนำไปศึกษาวิจัยต่อได้ รวมทั้งการศึกษาสิ่งแวดล้อมแหล่งหญ้าทะเลให้มีความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งแหล่งหญ้าทะเลเป็นอาหารที่สำคัญของพะยูน มทร. มีอาจารย์หลายท่านทำงานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหญ้าทะเลและสิ่งแวดล้อม

ประธาน รับประเด็นเรื่องการทำงานร่วมกับ มทร. เรื่องขยะทะเล ซึ่งกรมกำลังจะดำเนินการขับเคลื่อน โดยดูจากงานศึกษาวิจัย นโยบาย ที่เกี่ยวข้องระดับประเทศและระดับนานาชาติ งานวิจัยของอาจารย์พรเทพ วิรัชวงศ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาเรื่องตะกอน ได้เสนอพื้นที่สำหรับดำเนินการเป็นแหล่งย้ายปลุก

นายภาคภูมิ วิธานดิวัฒน์ เกาะลิงเป็นแหล่งที่มีพะยูนอาศัยมากที่สุดในประเทศไทย พอหญ้าทะเลเสื่อมโทรมจากการทับถมของตะกอนทราย การที่จะนำหญ้าทะเลลงไปปลุกใหม่เป็นไปได้เลยเพราะตะกอนทับถมจนสูง โดยพื้นที่แหล่งหญ้าทะเลที่ต้องฟื้นฟู จำนวน ๕,๐๐๐ ไร่ โดยการเติมเปลือกหอยบริเวณที่จะฟื้นฟูตามงานศึกษาของอาจารย์พรเทพ ปัจจุบันมูลนิธิอันดามันร่วมกับ มทร. ทำการฟื้นฟูจึงอยากขอความร่วมมือกับอุทยานแห่งชาติ และกรม ทช.

ประธาน จากประเด็นการทับถมตะกอนทราย กรม ทช. ได้ประสานกับกรมเจ้าท่า โดยมีผลสรุปกรมเจ้าท่าจะชะลอการขุดลอก และจัดตั้งคณะกรรมการมา ๑ ชุด เพื่อศึกษาการขุดลอกที่ไม่ส่งผลกระทบต่อแนวหญ้าทะเล และได้จัดทำแผนการฟื้นฟูโดยการย้ายปลุก ซึ่งการฟื้นฟูหญ้าทะเลมีหลายวิธี เช่น การย้ายปลุกหญ้าชะเงาใบยาว โดยเลือกพื้นที่ที่จะฟื้นฟูด้วยวิธีการย้ายปลุกพื้นที่ที่สามารถปรับโครงสร้างดินได้ พื้นที่ที่เป็นสันทรายและแห้งจะทำให้หญ้าตายจึงไม่เหมาะสำหรับเป็นแหล่งฟื้นฟู แต่ทั้งนี้จะต้องประเมินหน้างานอีกครั้งว่าพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการปลุกฟื้นฟูหรือไม่ ต้องประเมินไปตามสภาพหรือจะต้องมีการจัดทำโซนนิ่ง ถ้าหญ้าสมบูรณ์แล้วแปลงที่เหลือก็สามารถปลุกเพิ่มได้ หรือว่าจุดอ่าวสีเกา อ่าวขาม บางจุดมีพื้นที่เหลือ แล้วหญ้าเริ่มขยายได้เอง เราสามารถช่วยเร่งได้ เพราะฉะนั้นการปลุกก็ขึ้นอยู่กับพื้นที่ว่ามีศักยภาพเพิ่มขยายได้ไหม พื้นที่ไหนเสื่อมโทรมหรือตายก็ต้องมาวิเคราะห์และเริ่มฟื้นฟู และเรื่องปรับโครงสร้างดิน หญ้าทะเลจะเติบโตในดินตะกอนที่เป็นดินปนทราย เมื่อมีทรายเข้ามาทับถมจำนวนมากทำให้ธาตุอาหารน้อยลง อุณหภูมิน้ำเปลี่ยนแปลงช่วงน้ำลงทำให้หญ้าทะเลฝั่งแคดช่วงน้ำลงต่ำสุดทำให้อุณหภูมิน้ำเพิ่มขึ้น ซึ่งจะไม่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของหญ้าทะเล ในการฟื้นฟูเอาเปลือกหอยไปฝังเพื่อให้เกิดการมีรูพรุน ทำเป็นจุด ๆ ดีแต่อาจทำได้ในบางพื้นที่ที่ขนาดไม่ใหญ่มากนัก

ผศ.ดร.พรเทพ วิรัชวงศ์ หมายความว่าทะเลอยู่ในน้ำลึก ถ้าเขตน้ำขึ้นน้ำลงหมายความว่าทะเลสามารถขยายจนชนติดกับเขตป่าชายเลนได้ แต่เมื่อวิเคราะห์คุณภาพดินหลายจุดที่ห้วยทะเลสามารถขึ้นได้ ทั้งที่ตากแห้ง เมื่อขุดลงไปจะพบเปลือกหอยประมาณ ๓๐% จากการวิเคราะห์จะเห็นว่าตะกอนทรายที่นำมาทิ้งเป็นซิลิกา ไม่ใช่ทรายจากธรรมชาติ ซึ่งเกิดจากการขุดลอกคลอง จึงมีความจำเป็นต้องเติมเปลือกหอยทำให้สามารถขยายห้วยทะเลได้มากขึ้น

นายไพฑูล แพนชัยภูมิ ขอเสนอไว้ในแผนการดำเนินงานคือ ๑. สามารถปรับพื้นที่ได้หรือไม่โดยกำหนดแผนการดำเนินงานระยะ ๑ ปี ต่อ ๑ ไร่ และรับบริจาคเศษหอยเพื่อนำมาเพิ่มในพื้นที่ฟื้นฟูห้วยทะเล ๒. สามารถดูทรายออกจากพื้นที่แหล่งห้วยทะเลได้หรือไม่และต้องมีการสำรวจวิจัยผลการดำเนินงาน

รศ. สพญ. นันทริกา ชันช้อย การศึกษาวิจัยดีมากแต่จะต้องใช้เปลือกหอยเท่าไร และในเชิงสมุทรศาสตร์มีการเปลี่ยนแปลงของชายฝั่งตลอดเวลา มีโอกาสที่ทรายจะสามารถถูกพัดออกไปหรือไม่

ผศ.ดร.พรเทพ วิรัชวงศ์ ถ้าเอาทรายออกจากพื้นที่ก็สามารถปรับได้ เดิมเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำตลอด เมื่อมีตะกอนทรายเข้ามาเยอะทำให้พื้นที่แห้งจนเป็นสันทราย การรวบรวมเปลือกหอยสามารถรวมจากชุมชนที่ใช้ประโยชน์ซึ่งเป็นงานที่ใช้เวลาหลายปี

นายภาคภูมิ วิชาเนตรวัฒน์ จากที่ทำได้ตอนนี้คือปรับโครงสร้างดินช่วยห้วยทะเลที่ยังมีอยู่ตามวัดตูดิบที่มีก่อน ส่วนจะดูทรายได้หรือไม่จะต้องศึกษาวิจัยเพิ่มเติม

ผศ. ดร. พรเทพ วิรัชวงศ์ ขอเพิ่มเติมในเชิงพื้นที่ที่มีการสูญเสียมาก บางพื้นที่สามารถฟื้นฟูกลับมาได้ง่ายมีการใช้โดรนบินสำรวจและวิเคราะห์จากรูปภาพโดยมีประมาณ ๓ จุด ที่มีศักยภาพเป็นแหล่งฟื้นฟู ได้แก่ ๑.พื้นที่ที่น้ำไหลลง ๒.แหล่งที่มีน้ำขัง๓.จุดรอบนอกที่ไม่มีน้ำ

ประธาน ตะกอนทรายที่นำมาทิ้งกระแสน้ำสามารถพัดทรายเข้าแปลงห้วยทะเลหรือไม่

รศ. สพญ. นันทริกา ชันช้อย เสนอว่าจะต้องใช้ไม้ค้ำตะกอน หรือการสร้างเขื่อน ขึ้นอยู่กับฤดูกาลและน้ำ

ประธาน ขอรับเรื่องไว้และอยากให้อาจารย์เก็บข้อมูลไว้ เรื่ององค์ประกอบการใส่เปลือกหอยลงในพื้นที่ทรายจัดทำร่างจุดที่เป็นไปได้เพื่อให้ กรม. ทช ลงพื้นที่ดำเนินการ

นายสุชาติ เกตุแก่น กล่าวว่าเขตห้ามล่าสัตว์ป่าหมู่เกาะลิบง ร่วมกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จัดทำแผนดำเนินงานร่วมกันในการปลูกฟื้นฟูห้วยทะเล สนับสนุนงบประมาณวันนี้ถือเป็นจุดเริ่มต้น จุดห้วยทะเลเดิมที่มีห้วยอยู่แล้วผลการศึกษาการปลูกห้วยทะเล และทดสอบการปลูก

นายภาคภูมิ วิชาเนตรวัฒน์ กล่าวว่าการศึกษาแหล่งฟื้นฟูห้วยทะเล และจะนำตะกอนทรายออกไปจากแหล่งห้วยทะเลได้อย่างไร

รศ. สพญ. นันทริกา ชันช้อย ขอให้ศึกษาทางชีวภาพ พวกสัตว์หน้าดิน ปลิงทะเล ปลิงทราย นำผลวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องมาร่วมด้วย

มติที่ประชุม มอบหมายฝ่ายเลขานุการรับข้อสั่งเกตที่ประชุมและศึกษาแนวทางในการฟื้นฟูแหล่งห้วยทะเลที่เสื่อมโทรม เพื่อหาแนวทางการฟื้นฟูร่วมกันทุกภาคส่วน

เรื่องที่ ๓.๔ แนวทางการดำเนินการจัดทำแผนอนุรักษ์พะยูนแห่งชาติระยะที่ ๒

นายอุกกฤต สดกมินทร์ กล่าวว่า การจัดทำแผนอนุรักษ์พะยูนแห่งชาติ ระยะที่ ๑ (๒๕๖๓-๒๕๖๕) ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายจาก ๒๕๐ เป็น ๒๘๐ ตัว จะมีเพิ่มได้อย่างไร ซึ่งเราไม่สามารถเพิ่มประชากรพะยูนได้ทั่วไปโดยสิ่งที่ทำได้คือ ๑. ลดภัยคุกคาม ลดอัตราการตาย ๒. เพิ่มพื้นที่ที่จะทำให้ประชากรอยู่ได้ การเกิดในธรรมชาติจะสูงขึ้น ลดการตาย ๓. ช่วยเหลือพะยูนที่บาดเจ็บ เพิ่มอัตราการรอดชีวิตจากการเกยตื้น และ ๔. กลไกบริหารจัดการอื่น ๆ การจัดทำโซนนิ่ง จะช่วยเพิ่มอัตราการรอด จะต้องการสำรวจวิจัยเพิ่มมากขึ้น แผนช่วงต่อไปจะต้องทำอะไรหรือมีแนวคิดใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นจาก ๕ กรอบหลัก ซึ่งขอให้ที่ประชุมพิจารณา

นายไพฑูล แพนชัยภูมิ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า กรอบ ๑๓ พื้นที่ ระยะ ๓ ปี ซึ่งจะมีพื้นที่สำคัญไม่กี่พื้นที่ ๒. ศึกษาวิจัย เน้นสำรวจเพิ่มในบางพื้นที่ การติดตามผลกระทบ เพื่อนำมาแก้ปัญหาในบางเรื่อง การช่วยชีวิตพะยูนเกยตื้นยังไม่มีข้อมูลที่ชัดเจน เชื่อมโยงอัตราการรอดตาย อนาคตต้องแบ่งตารางจากการวิเคราะห์งานวิจัยที่ทำต่อเนื่อง เพราะบางแผนงานที่เขียนยังไม่สามารถทำได้งานวิจัยใหม่ ๆ ตอบโจทย์ปัญหา ฝ่ายเลขานุการจัดทำแผนเบื้องต้น เช่น ศูนย์ช่วยเหลือที่ต้องจัดทำต่อ แก้ไขปัญหาเครื่องมือประมง หรือวิธีการแก้ไขปัญหาโดยเลือกแต่เฉพาะพื้นที่สำคัญ ๆ โครงการต่อเนื่องเชิงการท่องเที่ยวนในพื้นที่ ยังไม่มีข้อมูลสนับสนุนว่ามีจำนวนเรือเท่าไรที่เข้าไปใช้พื้นที่จากการศึกษาเส้นทางการเดินเรือ

ประธาน กล่าวว่า งานลาดตระเวนจะต้องกำหนดทุก ๆ ๑๕ วัน เปลี่ยนการเฝ้าระวังลาดตระเวนหมายถึงโดรน ใช้ร่วมการทำงานเฝ้าระวัง

นางสมนา ขจรวัฒนากุล ขึ้นอยู่กับงบประมาณ แล้วพบว่าถ้าคำนวณงบประมาณไม่สามารถซื้อได้ จึงต้องการใช้เทคโนโลยีลดภัยคุกคาม ซึ่งกรมประมงได้ศึกษา เอาข้อมูลมาใช้ร่วมกันได้

รศ. สพญ. นันทริกา ชันช้อย ชากพะยูน ควรจัดเป็นหน่วยงานที่ทำด้านนี้ หรือ เจ้าหน้าที่ในพื้นที่เก็บตัวอย่างให้

นายธีรไฉย เพ็ชรโสม กล่าวว่า กรมอุทยานฯ เคยทำ starlight tapping ข้อมูลดาวเทียม เรื่องการเคลื่อนย้ายติดตามพะยูน ทราบว่าเคลื่อนย้ายไปไหนได้บ้างแต่ต้องทำความเข้าใจกับชุมชนคนในพื้นที่ก่อน ในเชิงวิทยาศาสตร์ ซึ่งจะมีปัญหาในตอนจับ ซึ่งยังขาดการประชาสัมพันธ์กับชาวบ้าน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำมาปรับใช้

รศ. สพญ. นันทริกา ชันช้อย เสนอแนวทางการติดตามพะยูนถือว่ามีประโยชน์อย่างมาก ถ้ามีการประชาสัมพันธ์ที่เป็นประโยชน์ในการศึกษามาก แต่ถ้ามีข้อโต้แย้งเยอะอย่างเพิ่งใส่เครื่องติดตามพะยูนในตอนนี้

นายภาคภูมิ วิธานศิริวัฒน์ เสนอว่าอย่าเพิ่งใส่เครื่องติดตามพะยูน เพราะยังมีการโต้แย้งและพบเครื่องมือหลุดจากตัวพะยูน

นายไพฑูล แพนชัยภูมิ มีโครงการศึกษาเกี่ยวกับชุมชนที่เกิดจากการท่องเที่ยวปลุกหญ้า จึงได้เพิ่มโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมถึงการศึกษา DNA ของพะยูน โครงการฟื้นฟูแหล่งหญ้าทะเลจะต้องให้ความสำคัญในบางพื้นที่มากขึ้น โครงการฟื้นฟูแหล่งหญ้าทะเลที่เกิดผลกระทบจากชายฝั่ง โครงการจัดทำพิพิธภัณฑพะยูน เป็นโครงการต่อเนื่องที่ยังดำเนินการอยู่ ศูนย์ช่วยชีวิตสัตว์ทะเลหายาก จังหวัดระยอง การจัดตั้งศูนย์ช่วยชีวิตสัตว์ทะเลขนาดเล็ก การศึกษาวิจัยเรื่องพยาธิวิทยาของพะยูน และจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น กิจกรรมที่ ๒ เผยแพร่หลักสูตรท้องถิ่นอนุรักษ์พะยูน มีอาจารย์ที่สามารถนำหลักสูตรไปใช้เผยแพร่ให้กับโรงเรียนในจังหวัดตรัง มทร. นำหลักสูตรไปใช้เผยแพร่ได้

เลย โครงการศึกษาการขุดลอกและการสร้างท่าเรือ ซึ่งโครงการหรือกิจกรรมทั้งหมดเป็นกรอบเพื่อนำเสนอว่าควรมีใส่เพิ่มหรือไม่

นางสมนา ขจรวัฒนากุล เสนอตาราง ให้ใส่หน่วยงานดำเนินการ หลัก/ หน่วยงานร่วม จะได้เห็นการร่วมมือ

ประธาน ให้พื้นที่ดำเนินงาน หลักสูตรให้พื้นที่ดำเนินการและขยายพื้นที่แทนงานให้ ส่วนกลางทำงานวิชาการ

นายไพฑูล แพนชัยภูมิ กลไกการบริหารพื้นที่ที่จะมีการจัดตั้งคณะกรรมการในพื้นที่กับ สนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานในพื้นที่ และจะเพิ่มหัวข้อนี้ใน ๑๓ พื้นที่ เนื่องจากบางจังหวัดยังไม่มีคณะทำงานของจังหวัด

ประธาน หน่วยงานในพื้นที่จะต้องเริ่มผลักดันและขับเคลื่อนตามแผนการดำเนินงานส่วน จังหวัดตั้งและกระเป๋จะต้องให้ความสำคัญมากที่สุดก่อน ขอให้ฝ่ายเลขานุการคณะทำงานปรับแผนงาน ดำเนินการและใส่โครงการที่จะเพิ่มเติม

มติที่ประชุม ขอให้ผลักดันโครงการต่อเนื่องที่สำคัญ และเพิ่มโครงการใหม่ เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะในพื้นที่ และเพิ่มโครงการเรื่องความร่วมมือระดับนานาชาติ และการเพิ่มศักยภาพบุคลากรในด้านที่เกี่ยวข้องกับ พะยูมและหญ้าทะเล โดยข้อพิจารณาทั้งหมดจะต้องนำไปสู่การพิจารณาของคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องหรือ คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินการแผนอนุรักษ์พะยูมแห่งชาติต่อไป

เลิกประชุม ๑๕.๓๐ น.